

Arbitraż alternatywą dla sądów

Wolny rynek oznacza nie tylko możliwość swobodnego rozwoju gospodarczego. Między działającymi na rynku podmiotami nieuniknione jest bowiem pojawienie się różnego typu sporów, najczęściej na tle majątkowym. Muszą być one rozstrzygane na bieżąco, sprawnie i szybko. Nieodzownym narzędziem, które temu służy jest sądownictwo arbitrażowe.

Jest ono niezależne od sądownictwa powszechnego, a jego wyroki mają równą temu ostatniemu moc prawną. Sądownictwo arbitrażowe (polubowne) działa jednoinstancyjnie, w oparciu o jasne zasady. Strony sporu wyznaczają wspólnie arbitrów i godzą się z góry na ich rozstrzygnięcie. W warunkach polskich, sądy arbitrażowe odznaczają się dodatkową zaletą. W przeciwieństwie do sądów powszechnych działają szybko. Rozstrzygnięcia zapadają zwykle w ciągu kilku miesięcy. Jakie znaczenie ma czas dla działalności biznesowej nie trzeba nikogo przekonywać. Na wyroki sądów powszechnych czeka się przecież u nas latami. Ponadto arbitraż odznacza się znacznie większą prostotą działania. Jest znacznie mniej sformalizowany. Również – last but not least – koszty ponoszone przez strony sporu są w arbitrażu zwykle niższe niż w sądownictwie powszechnym.

Sąd Arbitrażowy rozstrzyga głównie spory gospodarcze pomiędzy przedsiębiorcami. Sprawy rozpatrywane są poufnie, w jednej instancji, co przyspiesza całą procedurę. Stronom przysługuje prawo wniesienia skargi do sądu powszechnego, przy czym podstawą skargi mogą być jedynie rażące błędy merytoryczne lub proceduralne. Orzeczenia Sądu Arbitrażowego przy KIG honorowane są 140 państw będących stronami konwencji nowojorskiej.

Dla naszego biznesu rosnące znaczenie ma fakt, że sądownictwo arbitrażowe nie zna granic geograficznych. Może ono rozstrzygać spory wynikające z rozliczeń z podmiotami zagranicznymi, nie tylko pomiędzy spółkami prywatnymi. Wystarczy choćby wspomnieć spór między Eureka a Skarbem Państwa o PZU. W sporach mniejszych gatunkowo i o mniejszej wartości strony mogą skorzystać z możliwości mediacji rozstrzyganych w sądownictwie arbitrażowym przez zawodowych mediatorów.

Wśród ok. 20 działających w Polsce sądów arbitrażowych największe znaczenie ma Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarczej (SA przy KIG). Istnieje najdłużej – od 57 lat i rozpatruje rocznie najczęściej – ok. 350-500 – spraw, najczęściej w naszej części Europy. Kilkanaście procent dotyczy sporów z podmiotami działającymi za granicą (najwięcej z niemieckimi i holenderskimi). W latach 2000-2005 w przypadku pięciu spraw przedmiot sporu wynosił ponad 100 mln zł.

W ciągu 57 lat istnienia Sąd Arbitrażowy rozpatrzył ponad 9 tys. spraw. Łącznie, w latach 2000-2005 Sąd rozpoznał niemal 3 tys. spraw, w tym 400 o charakterze międzynarodowym. Aż 5 rozpatrywanych w tym czasie spraw dotyczyło sporów o wartości ponad 100 mln zł.

Na Liście Mediatorów SA przy KIG jest 145 osób z całej Polski.

